

บทที่ 3

วิธีการศึกษาวิจัย

วิธีการศึกษาวิจัย (Methodology) เรื่อง การจัดการมูลฝอยของครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารและการวิจัยสนาม ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษา
2. การเลือกพื้นที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. ระยะเวลาในการศึกษา
7. สมมติฐานการศึกษา

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษาได้แก่ สมาชิก อบต. ที่เป็นกรรมการบริหารใน อบต. และประชากรผู้รับบริการจาก อบต. ใน 10 อบต. ที่ได้รับการคัดเลือกจาก 59 อบต. ของจังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นตัวแทนที่ดีของแต่ละอำเภอ ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้

1. ประชากรที่เป็นสมาชิก อบต. 100 คน จาก 10 อบต. ซึ่งครอบคลุมตัวแปรต้น เช่น เพศ อายุ การศึกษา ฯลฯ ตัวแปรตาม เป็นความเห็นที่มีต่อการจัดการมูลฝอยของครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสที่จะได้รับการสัมภาษณ์เท่าเทียมกัน

2. ประชากรที่เป็นประชาชนผู้รับบริการจาก อบต. ที่ไม่ใช่สมาชิก อบต. 500 คน จาก 10 อบต. ซึ่งครอบคลุมตัวแปรหลัก เช่น เพศ อายุ การศึกษา ฯลฯ ตัวแปรตาม เป็นความเห็นที่มีต่อการจัดการมูลฝอยของครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสที่จะได้รับการสัมภาษณ์เท่าเทียมกัน

การเลือกพื้นที่ศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการในพื้นที่ โดยการหา อบต. ซึ่งเป็นตัวแทนของ อบต. ในแต่ละอำเภอของจังหวัดพะเยา การได้มาซึ่งพื้นที่ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้ใช้หลักเกณฑ์ พิจารณาว่า

- (1) เป็น อบต. ที่อยู่ใกล้เมืองและอบต. ที่อยู่ใกล้เมือง
- (2) เป็น อบต. ที่มีการจัดเก็บมูลฝอยโดยชุมชน และ อบต. ที่มีจัดการมูลฝอยโดยความร่วมมือระหว่างชุมชนหรือระหว่าง อบต. หรือระหว่าง อบต. กับเทศบาล
- (3) วิธีการได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เพื่อให้แต่ละ อบต. ได้รับการคัดเลือกเท่าเทียมกัน
- (4) ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแทน อบต. ในอำเภอเมือง 2 แห่ง และตัวแทน อบต. ในอำเภออื่น ๆ อำเภอละ 1 แห่ง

ซึ่งผลจากการคัดเลือกได้ อบต. ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 10 อบต. จาก 59 อบต. ดังนี้

1. อำเภอเมืองพะเยา ได้แก่ อบต. จ้าป่าห้วย และ อบต. แม่ใส
2. อำเภอแม่ใจ ได้แก่ อบต. ศรีถ้อย
3. อำเภอปง ได้แก่ อบต. นาปรัง
4. อำเภอดอกคำใต้ ได้แก่ อบต. ดงสุวรรณ
5. อำเภอเชียงคำ ได้แก่ อบต. ฝ่ายกวาง
6. อำเภอเชียงม่วน ได้แก่ อบต. สระ
7. อำเภอจุน ได้แก่ อบต. จุน
8. กิ่งอำเภอภูพานยาว ได้แก่ อบต. แม่อิง
9. กิ่งอำเภอภูซาง ได้แก่ อบต. ภูซาง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ออกแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้สัมภาษณ์ประชากร โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมคณะกรรมการอบต. เกี่ยวกับการวางแผน การจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตัวแปรหลัก เป็น เพศ อายุ การศึกษา ตัวแปรตามเป็นความเห็นของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา โดยการสัมภาษณ์จากตัวแทนซึ่งเป็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง 10 แห่ง ๆ ละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน

2. แบบสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมประชาชนผู้รับบริการการจัดการมูลฝอยจาก อบต. ที่ไม่ใช่สมาชิก อบต. 500 คน จาก 10 อบต. เกี่ยวกับการวางแผน การจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตัวแปรหลัก เป็น เพศ อายุ การศึกษา ตัวแปรตามเป็นความเห็นของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา ทั้งนี้โดยการสัมภาษณ์ประชากรผู้รับบริการจาก อบต. ที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละแห่ง 10 แห่ง ๆ ละ 50 คน รวมทั้งสิ้น 500 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล โดยวิธีสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดขึ้น และการสังเกตการณ์จากสถานการณ์จริง ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2543 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2543 รวม ทั้งสิ้น 5 เดือน
2. การเก็บข้อมูล สำหรับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่มีความรู้ ให้กรอกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ แต่ถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่มีความรู้ ใช้การสัมภาษณ์สดแล้วกรอกข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ นอกจากนี้ได้ใช้วิทยุเทปเพื่อบันทึกคำสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลแบบลึก และนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การสังเกตการณ์ โดยการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ อบต. และบันทึกการประชุมเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เพื่อความสมบูรณ์ และถูกต้องของข้อมูล แล้วดำเนินการดังนี้

1. สรุประเด็นตามหัวข้อที่ทำการสัมภาษณ์ และใช้ค่าสถิติ ร้อยละ อธิบายข้อมูลจากความคิดเห็นของคณะกรรมการ อบต. จำนวน 100 คน จาก 10 อบต.
2. สรุประเด็นตามหัวข้อที่ทำการสัมภาษณ์ และใช้ค่าสถิติ ร้อยละ อธิบายข้อมูลจากความคิดเห็นของประชากรผู้รับบริการจาก อบต. จำนวน 500 คน จาก 10 อบต.

ระยะเวลาในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2543 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2543 รวมระยะเวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 5 เดือน

สมมติฐานการศึกษา

การศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ประมวลแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ แล้วนำมาตั้งสมมติฐานดังนี้

1. คณะกรรมการ อบต. และประชากรผู้รับบริการจาก อบต. มีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับต่ำ
2. คณะกรรมการ อบต. และประชากรผู้รับบริการจาก อบต. มีความตระหนักหรือจิตสำนึกที่ดีในการจัดการมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับต่ำ
3. งบประมาณในการดำเนินการจัดการมูลฝอยของ อบต.มีจำกัด